

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р Стефан Серезлиев / Театрален колеж „Любен Гройс“ , ПН 8.4. Театрално и
филмово изкуство**

**за придобиване на образователната и научна степен „доктор” 8.4. Театрално и филмово
изкуство (Семиотика и драматургия)**

**с дисертационен труд на тема: „Ролята на семиотиката в създаването на авторски
драматургичен текст за театър“,**

представен от Елица Танева Йовчева - редовен докторант

с научни ръководители:

проф. д.ф.н. Мирослав Дачев

доц. Юрий Дачев

Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният текст на докторантката Елица Танева Йовчева напълно отговаря на научната специалност.

Актуалността на изследователската тема

Актуалността на темата е в модерната мулти и интер-дисциплинарната динамична парадигма, в която се намира и действа съвременният театрален автор – там, според думите на докторантката, „където границите на категориите се разливат в мултидисциплинарност и взаимно проникване, като създават нови връзки между науките и явленията. Възможностите вече нямат начало и край. Всеки избор отвежда до безброй разклонения“. В този ред е и фокусът върху значението и ролята на семиотиката в актуалния процес на създаване на драматургичния текст.

Специални поздравления към докторантката и нейните научни ръководители проф. дфн Мирослав Дачев и доц. Юрий Дачев за актуалната им научна визия и приложения системен академичен подход, позволяващи да се изследва многопластовата проблематика, където изследователската работа се среща с очакванията за прилагането на съответните и адекватни семиотични ракурси.

Информация за докторанта. Творческа и професионална биография.

Образованието на докторантката демонстрира устойчивото формиране на фокус към изследваната област – последователно бакалавър по психология към СУ „Климент Охридски“ и бакалавър по режисура към НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ и впоследствие магистратура по „Театрално изкуство“.

Многобройните авторитетни и значими награди трасират успешен творчески и професионален път с приоритет в областите на културата и режисурата с определени мулти- и интердисциплинарни връзки.

По-долу са отбелязани последователно точките, свързани със становището на дисертационния труд:

Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и звания на академични длъжности в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ и покриват съответно националните изисквания - според чл. 5, т. 5 и са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

Теоретичните източници (общо 56, от които 19 на български език и станалите на чужд език – англ., френски и немски) са внимателно подбрани, изследвани и използвани.

Дисертационният труд е добре форматирен. Липсва визуализация, която би дала по-добра възможност на читателя да се ориентира в сложността и многообразието на изследователския процес.

Обект и предмет на изследване, целите и задачите са обмислени и аргументирани прецизно.

Обхватът в изследването е с ясни дефинирани, но динамично структурирани граници.

Хипотезата на дисертационния труд, както добре е формулирана от докторантката, се базира на допускането, че „семиотиката в качеството ѝ на семиотично мислене има ключова роля в създаването на театралния текст“. Така дефинираната хипотеза отправя към размисъл, че съществува актуална изследователска перспектива и в посока на концептуалната рамка на спектакъла като театрален текст, т.е. отвъд изследването процеса на писане през прилагането на фигурите на ризомата и палимпсеста.

Отчитам, че формулираната хипотеза има силен стратегически концептуален заряд – така например, в известна степен, би могло да има нюанс и към интегрираността на цялостната семиотична перспектива на театралния спектакъл, където се наблюдават също негови знакови

системи – от митологията през музиката и изобразителното изкуство (напр. сценографията) и пр.

Структурата на дисертационния труд е логична и хармонизирана: увод, четири глави, заключение, приноси и библиография или общо 118 страници, от които основният текст е изцяло в необходимите стандарти за дисертационно изследване.

Отделните глави в дисертационния труд са добре балансирани и в надграждащ се порядък. Отделям специално внимание на много добре замисленото и концептуализирано емпиричното изследване на прилагането на семиотичното мислене при създаване на авторски текст и театър (Трета глава), което успява да постигне заложената цел от докторантката, както самата тя я определя: „да модулира възможното взаимодействие между театралната семиотика и съвременната българска драматургия, като огледа процеса на създаване на текста за театър през оптиките на двете семиотични фигури ризома и палимпсест. Изследването се стреми да открие пресечните им точки, без да ги изчерпва напълно и без да твърди, че те са единственият възможен аналог“. Така се отварят нови бъдещи изследователски перспективи със силен академичен и професионален заряд.

Езикът в изследването е в рамките и изискванията на добрата академична теория и стандарти, като същевременно е достъпен и с висока степен на четивност, което предполага и по-висока степен на интерактивност с различни читателски групи от гледна точка на обхвата на изследването.

Научните методи (полуструктурирано интервю, въпросник и авторско самонаблюдение), които са приложени оптимално в изследването са адекватни и дават възможност за разширяване на научния кръгозор в необходимите контексти.

Научни приноси (пет): логични, аргументирани и достоверни.

Наукометричните показатели са изпълнени, съгласно изискванията на закона.

Публикации и участия в научни форуми

Научните публикации (две статии и една студия) са напълно в изискванията за публикации в авторитетни научни издания от конференция и национален референтен списък и покриват съответно националните изисквания.

Въпроси и препоръки:

Основната ми препоръка е докторантката да продължи мулти- и интердисциплинарните си изследвания, като ги апробира през професионалната си творческа, професионална, изследователска и преподавателска работа.

Като въпрос към докторантката, чиито отговор би оптимизирал комплексно изследователската посока:

Възможно ли е изграждането на творчески мостове (комплексни семиотични инструменти или алгоритми), изградени на базата на прилагане на семиотиката и в частност на ризомата и палимпсеста като методологични алгоритми, които да създадат перспективи за нови работни концептуални подходи на интеграция на драматургичния текст с други елементи на спектакъла – напр. в контекста на разглежданите в дисертацията етапи в процеса на драматургичното писане (стр. 113)?

Заклучение

Категоричното ми заключение е, че представеният дисертационен труд на докторантката Елица Танева Йовчева на тема „Ролята на семиотиката в създаването на авторски драматургичен текст за театър“, автореферата и материалите по процедурата отговарят напълно на съответните изисквания към Правилника за условията и реда за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Като имам предвид оригиналността и прецизността на изследването, отличните теоретични знания и аналитични умения на докторанта и постигнатите високи научни резултати, които се отличават с висока теоретико-приложна стойност и коректност, препоръчвам убедено на членовете на уважаемото жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на докторантката Елица Танева Йовчева по ПН 8.4. Театрално и филмово изкуство (Семиотика и драматургия).

Дата: 16.07.2025 г.

Рецензент:

/проф. д-р Стефан Серезлиев/